

Titel: Indicaties voor handdesinfectie en wassen van de handen
---

Zie voor informatie over handhygiëne bij het omgaan met cytostatica het document: Veilig omgaan met cytostatica.

Wassen van de handen met water en zeep en desinfecteren van de handen met handdesinfectans zijn twee onmisbare onderdelen van een goede hygiëne in de zorgverlening. Dit document helpt bij het bepalen of je de handen moet wassen met water en zeep, of dat desinfectie volstaat.

Voordelen van het gebruik van handdesinfectie met handalcohol zijn: tijdswinst, grotere kiemreductie en betere huidvriendelijkheid, omdat aan de alcohol een terugvetende stof is toegevoegd die zorgt voor bescherming van de huid.

Was altijd je handen met water en zeep bij:

- zichtbaar vervuilde handen
- plakkerige of natte handen
- na onbeschermd contact met lichaamsvocht, secreta, excreta, slijmvliezen of niet-intacte huid
- bij (vermoeden van) contact met *Clostridium Difficile*, in het ziekenhuis ook bij Noro-virus
- bij contact met cliënten met scabiës (schurft)
- na toiletbezoek

Handreiniging met water en zeep óf desinfectie met handalcohol vindt altijd plaats na:

- Hoesten, niezen of neussnuiten (houd rekening met natte of plakkerige handen).
- Contact met voedsel.
- Roken.
- Voor het begin van de dienst en na pauzes.
- Bij (vermoeden van) contact met Noro-virus in het verpleeghuis, woonzorgcentra en centra voor kleinschalig wonen en de thuiszorg. Gebruik bij voorkeur een handalcohol die bewezen effectief is tegen Noro-virus.

Contact met cliënten

Handen wassen of handdesinfectie met handalcohol is nodig:

- Voor en na direct contact met de cliënt. Als handhygiëne is toegepast net voor het contact met een cliënt (bijvoorbeeld na contact met een andere cliënt), dan hoeft niet weer handhygiëne toegepast te worden, als de omgeving van de cliënt niet is aangeraakt.
- Voor handelingen waarbij barrières van het lichaam zijn of worden doorbroken, bijvoorbeeld blaaskatheterisatie, inbrengen van een infuus, uitvoeren van een punctie.
- Voor en na wondbehandeling of -verzorging.
- Na het aanraken van de directe omgeving van de cliënt.
- Na het uittrekken van handschoenen, schort of andere persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Na schoonmaakwerkzaamheden.
- Na contact met huisdieren.
- Voor en na voorbereiding en toediening van voedsel.
- Na het gebruik van (mobiele) computers, telefoons en tablets en andere apparaten.

Handen wassen of handdesinfectie met handalcohol is niet nodig:

- Voor of na vluchtig contact (zoals een hand geven). NB: in het ziekenhuis geldt deze regel **niet** en moeten na ieder patiëntcontact de handen gewassen of gedesinfecteerd worden.

Aandachtspunten

- Desinfecteren van de handen na het wassen heeft geen toegevoegde waarde.
- De gebruikte handalcohol moet voldoen aan de Europese normering NEN-EN 1500 en moet zijn toegelaten door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Zie: website Ctgb: [Toelatingen](#).

Bronnen

- Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (2019). *Hygiëneadviezen thuiszorg*. Amsterdam: Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.
- Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (2016). *Hygiënerichtlijnen voor verpleeghuizen en woonzorgcentra*. Amsterdam: Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.

- Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (2019). *Hygiënerichtlijnen voor Psychiatrische inrichtingen*. Amsterdam: Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.
- Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (2015). *Hygiënerichtlijn voor instellingen voor volwassenen met een lichamelijke of verstandelijke beperking*. Amsterdam: Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.
- Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (2015). *Hygiënerichtlijn voor instellingen voor kinderen met een lichamelijke of verstandelijke beperking*. Amsterdam: Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.
- Werkgroep Infectie Preventie (2007). *Ziekenhuizen: Handhygiëne medewerkers*. Leiden: Werkgroep Infectie Preventie.
- LCI (2016). *LCI-richtlijn Scabiës*. Bilthoven: LCI.
- Werkgroep Infectie Preventie (2016). *Noro-virus (VWK)*. Leiden: Werkgroep Infectie Preventie.

Publicatiedatum

Gepubliceerd op 02-12-2019. © Copyright Vilans 2019